

МОНГОЛ УЛС
НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГА

Наадамчдын зам 1200, Арцатын ам,
23 дугаар хороо, Хан-Уул дүүрэг,
Улаанбаатар хот, 17100
Утас: (976-11) 32 39 77, 32 71 99
Цахим хуудас: www.ulaanbaatar.mn

2026. 09.08 № 01/5715
танай _____ -ны № _____ -т

Тогтоолын төсөл өргөн
мэдүүлэх тухай

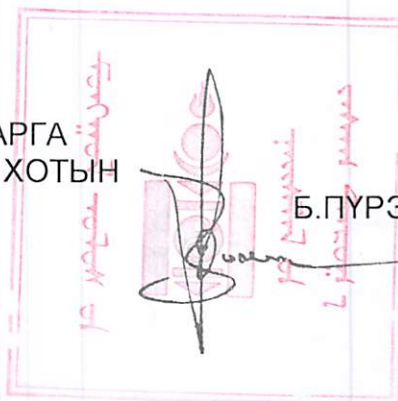
Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.1 дэх хэсэг, Засгийн газрын 2019 оны 325 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан “Гудамж, зам талбай, үл хөдлөх эд хөрөнгийг хаягжуулах журам”-ын 2 дугаар зүйлийн 2.6 дахь хэсэг, Нийслэл Улаанбаатар хотын гудамж талбай, үл хөдлөх эд хөрөнгөд нэр өгөх, өөрчлөх, нэрэмжит болгох санал боловсруулах үүрэг бүхий нэрийн комиссын хурлын 2026 оны 09 дүгээр сарын 02-ны өдрийн хурлын шийдвэр дээр үндэслэн Баянзүрх дүүргийн 36, 26 дугаар хороо, Нийслэл хүрээ өргөн чөлөөнөөс зүүн тийш Гачууртын зам хүртэлх 6.8 километр авто замыг “Төр нийгмийн нэрт зүтгэлтэн, маршал Ю.Цэдэнбалын нэрээр нэршүүлэх тухай” Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоолын төслийг өргөн мэдүүлж байна.

Тогтоолын төслийг зохих журмын дагуу Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын хуралдаанаар хэлэлцүүлэн шийдвэрлэж өгнө үү.

Хавсралт 17 хуудастай.

НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГА
БӨГӨӨД УЛААНБААТАР ХОТЫН
ЗАХИРАГЧ

Б.ПҮРЭВДАГВА

1726112025

مستندین و مستندین

مستندین و مستندین

مستندین و مستندین

مستندین و مستندین

مستندین و مستندین

مستندین و مستندین

مستندین و مستندین

مستندین و مستندین

مستندین و مستندین

مستندین و مستندین

مستندین و مستندین

مستندین و مستندین

مستندین و مستندین

مستندین و مستندین

مستندین و مستندین

مستندین و مستندین

مستندین و مستندین

مستندین و مستندین

مستندین و مستندین

مستندین و مستندین

مستندین و مستندین

مستندین و مستندین

مستندین و مستندین

ТАНИЛЦУУЛГА

*Шинээр гудамж нэршүүлэх тухай
тогтоолын төслийн талаар*

НЭГ.ТОГТООЛЫН ТӨСӨЛ БОЛОВСРУУЛАХ ҮНДЭСЛЭЛ, ШААРДЛАГА

1.1.Хууль зүйн үндэслэл

Нийслэлийн нутаг дэвсгэрт гудамж, зам, талбайг нэршүүлэх асуудлыг Хаягжуулалтын тухай хууль, Засгийн газрын 2019 оны 325 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Гудамж, зам, талбай, үл хөдлөх эд хөрөнгийг хаягжуулах журам"-ын дагуу шийдвэрлэдэг.

Нийслэл Улаанбаатар хотын гудамж талбай, үл хөдлөх эд хөрөнгөд нэр өгөх, өөрчлөх, нэрэмжит болгох санал боловсруулах үүрэг бүхий нэрийн комиссын хурлын 2026 оны 09 дүгээр сарын 02-ны өдрийн хурлын шийдвэр дээр үндэслэн Баянзүрх дүүргийн 36, 26 дугаар хороо, Нийслэл хүрээ өргөн чөлөөнөөс зүүн тийш Гачууртын зам хүртэлх 6.8 километр авто замыг "Төр нийгмийн нэрт зүтгэлтэн, маршал Ю.Цэдэнбалын нэрээр нэршүүлэх тухай" Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоолын төслийг боловсрууллаа.

Ю.Цэдэнбал нь 1916 оны 9 дүгээр сарын 17-нд одоогийн Увс аймгийн Давст сумын нутаг Хандгайтын голын Цагаанбургас гэдэг газар нутгийн ард эцэг Б.Юмжаа, эх Я.Заяа нарын 5 дахь хүүхэд болон мэндэлж эцэг, эхийн гар доор хүмүүжин 8 настайдаа бага сургуульд орж дараах сургуулиудад суралцан төгссөн байна.

Төгссөн сургууль:

- 1925-1929 онд тэр үеийн Чандмань уулын аймгийн, одоогийн Увс аймгийн төвийн бага сургууль (одоогийн аймгийн төвийн 10 жилийн I дунд сургууль),
- 1929 XI-1931 IV сар Эрхүү хотын Улсын Их Сургуулийн Багш бэлтгэх факультетийн дэргэдэх 2 жилийн хугацаатай Монгол курс
- 1931-1932 онд Эрхүүгийн Анагаах ухааны техникумын бэлтгэл анги
- 1932 IV-1933 VI сард Эрхүү хотын Сибирийн санхүү эдийн засгийн дээд сургуулийн рабфак /Их сургуульд элсэхийн өмнөх бэлтгэл сургалт/
- 1933 IX-1934 VIII сард Буриадын Улан-Үд хотод Монгол рабфакийн төгсөх анги
- 1934 X-1938 VII сард Эрхүү хотын Сибирийн санхүү эдийн засгийн дээд сургуульд суралцаж санхүү эдийн засгийн дээд мэргэжил эзэмшин сургуулиа онц сайн дүнтэйгээр төгссөн байна.

Гавьяа шагнал:

- 1961 онд БНМАУ-ын Хөдөлмөрийн баатар, 1966 онд БНМАУ-ын баатар цол тус тус хүртжээ.
- 1946, 1951, 1961, 1966, 1976, 1981 онд Сүхбаатарын одон (6 удаа)
- 1941 онд Хөдөлмөрийн гавьяаны улаан тугийн одон
- 1945, 1971 онд Байлдааны гавьяаны улаан тугын одон (2 удаа)
- 1945 онд "Бид ялав" медаль, 1946, 1961, 1971, 1981 онд Ардын хувьсгалын 25, 40, 50, 60 жилийн ойн хүндэт медаль
- 1968 онд Халх голын байлдааны медаль, 1969 онд Халх голын ялалтын 30 жилийн ойн медаль

- 1971 онд Улсын цагдан сэргийлэх байгууллагын 50 жилийн ойн хүндэт медаль, 1971 онд Ардын Армийн 50 жилийн ойн медаль
- 1975 онд милитарист Японыг ялсны 30 жилийн ойн медаль
- 1979 онд Халх голын ялалтын медаль, 1979 онд онд “Атарчдын алдар” хүндэт медаль
- 1981 онд БНМАУ-ын Зэвсэгт хүчний 60 жилийн ойн медалиар тус, тус шагнажээ.
- ЗСБНХУ-ын Дээд Зөвлөлийн Тэргүүлэгчдээс 1944, 1976, 1981 онд Лениний одон (3 удаа), 1945 онд Кутузовын I одон 1971 онд Октябрийн хувьсгалын одон, 1946 онд, 1941-1945 он эх орны дайнд фашист Германыг ялсны төлөө медаль, 1946 онд милитарист Японыг ялсны төлөө медаль, 1970 онд В.И.Лениний мэндэлсний 100 жилийн ойн медаль, 1981 онд дайчин нөхөрлөлийг бэхжүүлэхийн төлөө медалиар тус, тус шагнажээ.
- БНГАУ-аас 1967 онд Г.Димитровын одон, БНПАУ-аас 1968 онд Польшийн сэргэн мандалтын “Их загалмай” одон, ХБНСЮУ-аас 1968 онд “Их од” одон, БНСЧСУ-аас 1973 онд “Цагаан арслангийн гинжит 1 дүгээр одон”, БНАГУ-аас 1977 онд “Марксын одон”, БНАСАУ-аас 1952 онд Улаан тугын 1 дүгээр зэргийн одонгоор тус, тус шагнаж байснаас гадна Дэлхийн энх тайвны зөвлөлөөс 1973 онд Энхтайвны төлөө Жюлио Кюриин алтан медалиар шагнагдаж байжээ.

Ажиллаж байсан түүх

Ю.Цэдэнбал Монголын нийгмийг удирдан чиглүүлэх хүчин МАХН-ын Төв хороог тэргүүлэхийн зэрэгцээгээр БНМАУ-д Санхүү эдийн засгийг хөгжүүлэх улсын хороо, БНМАУ-ын Ерөнхий сайд, түүний орлогч, АИХ-ын тэргүүлэгчдийн дарга, Батлан хамгаалах үйлсийг удирдах талаар түүний хашиж байсан алба нь тодорхойлж байдаг билээ.

Үүнд:

- Санхүүгийн сургуулийн хичээлийн эрхлэгчээр (1938.09.10 – 1939.03.21) 6 сар 11 хоног
- БНМАУ-ын Сангийн яамны дэд сайдаар (1939.03.21 – 1939.07.09) 3 сар 17 хоног
- БНМАУ-ын Сангийн яамны сайдаар (1939.07.08 – 1940.04.12) 9 сар 4 хоног
- Монголын худалдаа ба аж үйлдвэрийн банкны ерөнхий хорооны даргаар (1940.04.12 – 1940.11.30) 1 жил 7 сар 10 хоног
- МАХН-ын Төв хорооны Ерөнхий нарийн бичгийн даргаар (1940.04.08 – 1954.04.04) 14 жил
- БНМАУ-ын бүх цэргийн жанжны орлогч, бүх цэргийн улс төрийн газрын даргаар (1941.09.05 – 1945.11.24) 4 жил 2 сар 17 хоног
- Улаанбаатар хотын МАХН-ын хорооны нэгдүгээр нарийн бичгийн даргаар (1942.02.15 – 1944.01.28) 1 жил 11 сар 13 хоног
- БНМАУ-ын Эдийн засгийн хорооны орлогч дарга бөгөөд БНМАУ-ын Ардын сайд нарын зөвлөлийн Ерөнхий сайд (Х.Чойбалсан)-ын орлогч сайд, БНМАУ-ын Төлөвлөгөөний коммисын даргаар (1945.03.30 – 1952.05.28) 7 жил 1 сар 26 хоног БНМАУ-ын эдийн засгийг таван жилийн төлөвлөгөөтэйгээр хөгжүүлэх ажлыг онол, мэдлэгийн өндөр түвшинд удирдах үүрэгтэйгээр хавсран ажиллажээ.
- БНМАУ-ын Ерөнхий сайд, Сайд нарын зөвлөлийн даргаар (1952.05.06 – 1974.06 11) 22 жил 15 хоног

- МАХН-ын Төв Хорооны Ерөнхий нарийн бичгийн даргаар (1958.11.20 – 1984.08.23) 25 жил 9 сар 3 хоног. Үүний 15 жил 6 сар 21 хоногт нь Засгийн газрын тэргүүний албыг хавсран хашжээ.
- БНМАУ-ын Ардын Их Хурлын Тэргүүлэгчдийн даргаар (1974.08.14 – 1984.08.23) 10 жил 2 сар 12 хоног
- БНМАУ-ын Батлан хамгаалах зөвлөлийн даргаар (1979.08.14 – 1984.08.23) 5 жил 9 хоног хавсран ажиллажээ.

Ю.Цэдэнбал нь улс, эх орондоо нийт 46 жил ажиллахдаа МАХН-ын төв хорооны Ерөнхий нарийн бичгийн даргаар 39 жил 8 сар ажилласан бөгөөд энэ хугацаанд Банкны ерөнхий хороо, төр засгийн газрыг удирдах зэрэг улс эх орны хувь заяаг шийдвэрлэх хариуцлагатай удирдах ажлуудыг хашиж байжээ.

Тэрээр 1941 онд армийн комиссар, 1944 онд дэслэгч генерал, 1975 онд хурандаа генерал, 1976 онд Армийн генерал, 1979 онд БНМАУ-ын маршал цол тус, тус хүртсэн байна.

1.2. Практик шаардлага

Тулгамдаж буй асуудал

Ю.Цэдэнбалын нэрэмжит гудамжийг нэршүүлэх ажлын хүрээнд тухайн гудамж, орчны түүхэн ач холбогдол, газар зүйн байршил, иргэдийн хэрэгцээ шаардлага болон хот төлөвлөлтийн өнөөгийн нөхцөл байдлыг харгалзан үзэх шаардлагатай байна.

Тулгамдаж буй гол асуудлыг дараах байдлаар тодорхойлж байна. Үүнд:

- Тухайн гудамжинд албан ёсны, нэгдсэн нэршил хангалтгүй буюу нэршлийн мэдээлэл иргэд, байгууллагуудын хэрэглээнд бүрэн жигдрээгүй;
- Гудамж, замын нэршил тодорхой бус байгаагаас хаяг байршлыг тогтоох, шуудан хүргэлт, түргэн тусламж, онцгой байдал болон бусад төрийн үйлчилгээний хүртээмжид хүндрэл үүсэх;
- Гудамжний нэршлийг газрын зураг, хаягийн бүртгэл, мэдээллийн сан болон цахим системүүдэд нэгдсэн байдлаар тусгах шаардлага үүссэн;
- Монгол Улсын төр, нийгмийн түүхэнд чухал байр суурь эзэлдэг Маршал Юмжаагийн Цэдэнбалын түүхэн гавьяа, үйл хэргийг хойч үед таниулах, сурталчлах бодит орчны хэрэгцээ бий болсон;
- Гудамжний нэршилтэй холбоотой иргэд, оршин суугч, аж ахуйн нэгжийн санал бодлыг сонсож, нэршлийг хууль тогтоомж, холбогдох журамд нийцүүлэн шийдвэрлэх шаардлагатай;
- Орчны хаягжилт, мэдээллийн хүртээмж, хотын зохион байгуулалт, түүхэн дурсамжийг хадгалах үйл явцыг уялдуулах шаардлагатай байна.

Иймд Ю.Цэдэнбалын нэрэмжит гудамжийг нэршүүлэх нь зөвхөн гудамжид нэр өгөх асуудал бус, хаягжилтыг тодорхой болгох, хотын орон зайн зохион байгуулалтыг сайжруулах, түүхэн ой санамжийг хадгалах, иргэдийн өдөр тутмын үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх практик шаардлагатай гэж үзэж байна.

ХОЁР. ТОГТООЛЫН ТӨСЛИЙН БҮТЭЦ, ЗОХИЦУУЛАХ ХАРИЛЦАА, ХАМРАХ ХҮРЭЭ

2.1. Тогтоолын төслийн бүтэц

Тогтоолын төсөл нь үндсэн 2 заалт болон хавсралтаас бүрдэх бөгөөд Ю.Цэдэнбалын нэрэмжит гудамжийг албан ёсоор нэршүүлэх, нэршлийг холбогдох бүртгэл,

мэдээллийн сан болон хаягжилтад тусган хэрэгжүүлэхтэй холбоотой зохицуулалтыг тусгана.

2.2. Зохицуулах харилцаа

Тогтоолын төслөөр гудамжийг нэршүүлэхтэй холбоотой дараах харилцааг зохицуулна. Үүнд:

- Ю.Цэдэнбалын нэрэмжит гудамжний байршил, нэршлийг албан ёсоор тогтоох;
- Гудамжний нэршлийг холбогдох газрын зураг, хаягийн бүртгэл, мэдээллийн сан болон цахим системд тусгах;
- Гудамжний нэр, хаягийн тэмдэглэгээг холбогдох журам стандартын дагуу байршуулж, шинэчлэх;
- Нэршлийн талаарх мэдээллийг холбогдох байгууллага, иргэн, аж ахуйн нэгжид хүргэх;
- Тогтоолын хэрэгжилтийг хангах чиг үүргийг холбогдох байгууллагад хүлээлгэх;

2.3. Хамрах хүрээ

Тогтоолын төсөл нь Ю.Цэдэнбалын нэрэмжит гудамжний нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа төрийн болон нутгийн захиргааны байгууллага, аж ахуйн нэгж, байгууллага, оршин суугч иргэн болон тухайн гудамжний хаягжилт, бүртгэл мэдээлэлтэй холбоотой этгээдэд хамаарна.

Түүнчлэн гудамжний нэршлийг газрын бүртгэл, хаягийн мэдээлэл, нийтийн үйлчилгээ, шуудан холбоо, түргэн тусламж, онцгой байдал болон бусад холбогдох үйлчилгээний мэдээллийн системд тусган хэрэгжүүлэхэд энэхүү тогтоолын зохицуулалт хамаарна.

ГУРАВ. ТОГТООЛ БАТЛАГДСАНЫ ДАРАА ГАРАХ НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮР ДҮН, АЧ ХОЛБОГДОЛ

“Төр нийгмийн нэрт зүтгэлтэн, маршал Ю.Цэдэнбалын нэрэмжит гудамжийг албан ёсоор нэршүүлснээр тухайн гудамжний нэр, байршил, хаягийн мэдээлэл тодорхой болж, иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагын өдөр тутмын үйл ажиллагаанд хэрэглэгдэх, түүхэн гавьяа, үйл хэргийг хойч үед таниулах, сурталчлах практик ач холбогдолтой юм.

3.1. Нийгмийн үр дүн, ач холбогдол

- Гудамжний нэршил, хаягжилт тодорхой болж, иргэдийн амьдрах орчинд мэдээллийн хүртээмж, зохион байгуулалт сайжирна.
- Түргэн тусламж, онцгой байдал, цагдаа, шуудан хүргэлт болон бусад нийтийн үйлчилгээний байгууллага тухайн байршлыг шуурхай тогтоох нөхцөл бүрдэнэ.
- Гудамжний нэрийг газрын зураг, хаягийн мэдээллийн сан болон холбогдох цахим системд нэгдсэн байдлаар бүртгэснээр хаягийн зөрүү багасна.
- Ю.Цэдэнбалын Монгол Улсын түүхэнд гүйцэтгэсэн үүрэг, үйл ажиллагааг олон нийтэд таниулах, хойч үед түүх, соёлын мэдлэг олгоход тодорхой ач холбогдолтой байна.
- Түүхэн хүний нэрийг зохистой байдлаар мөнхжүүлснээр үндэсний түүх, түүхэн ой санамжийг хадгалан хамгаалах, хүндэтгэх үзэл төлөвшихөд дэмжлэг үзүүлнэ.
- Тухайн гудамжний нэршил тодорхой болсноор төрийн байгууллага, аж ахуйн нэгж, иргэдийн хоорондын харилцаа, мэдээлэл солилцооны ойлгомжтой байдал нэмэгдэнэ.

3.2. Эдийн засгийн үр дүн, ач холбогдол

- Тодорхой, нэгдсэн хаягжилт бий болсноор бараа бүтээгдэхүүн, шуудан, хүргэлтийн үйлчилгээний байршил тогтоох үйл ажиллагаа хялбаршиж, цаг хугацааны алдагдал буурна.
- Төрийн болон нийтийн үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагуудын мэдээллийн сан, газрын зураг, бүртгэлийн системд ижил нэршил ашигласнаар мэдээлэл боловсруулах, бүртгэл хөтлөх үйл ажиллагааны үр ашиг нэмэгдэнэ.
- Тухайн гудамжинд үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуйн нэгж, байгууллагын хаягийн мэдээлэл тодорхой болсноор хэрэглэгч, харилцагчид байршлыг хялбар тогтоох боломж бүрдэнэ.
- Нэршилтэй холбоотой хаягийн тэмдэг, мэдээллийн самбар болон холбогдох тохижилтын ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлэх боломж бүрдэж, шаардлагатай зардлыг холбогдох төсөв, төлөвлөгөөний хүрээнд зохион байгуулна.
- Нэгдсэн хаягийн мэдээлэл нь цаашид хот байгуулалт, газар зохион байгуулалт, үл хөдлөх хөрөнгийн бүртгэл болон нийтийн үйлчилгээний төлөвлөлтийг боловсронгуй болгоход ашиглагдах суурь мэдээлэл болно.

3.3. Нийт ач холбогдол

Тогтоол батлагдсанаар Ю.Цэдэнбалын нэрэмжит гудамжны нэршил албан ёсны болж, хаягжилт болон мэдээллийн нэгдсэн байдал хангагдана. Үүний зэрэгцээ иргэдэд хүрэх нийтийн үйлчилгээний хүртээмж, шуурхай байдал сайжирч, тухайн орчны хот байгуулалт, зохион байгуулалтад эерэг нөлөө үзүүлнэ. Мөн Монгол Улсын түүхэнд томоохон байр суурь эзэлсэн түүхэн хүний нэрийг мөнхжүүлэх, түүхэн ой санамжийг хадгалах нийгэм, соёлын ач холбогдолтой юм.

Иймд Монгол Улсын “Төр нийгмийн нэрт зүтгэлтэн, маршал Ю.Цэдэнбалын нэрээр гудамж нэршүүлэх асуудлыг хэлэлцэн шийдвэрлэж өгнө үү.

ХОТ БАЙГУУЛАЛТ, ХОТЫН СТАНДАРТЫН
ГАЗРЫН ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ
ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ

Г.БАЯРСАЙХАН